

TANTÁRGYI TEMATIKA

Anyagmérnök BSc
nappali/levelező

Tantárgy neve: KERÁMIATAN	Tantárgy Neptun-kódja: MAKKSZ218B(L) Tárgyfelelős intézet: Kerámia- és Polimermérnöki I. Tantárgyelem: törzsanyag
Tárgyfelelős: Prof. Dr. Gömze A. László egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Kurovics Emese doktorandusz	
Javasolt félév: 3.	Előfeltétel: Anyagszerkezettan II. (MAKFKT224B)
Óraszám/hét: 3+1 Óraszám/félév: 15+5	Számokérés módja: aláírás + kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali, levelező
Tantárgy feladata és célja: A kerámiák alaptulajdonság rendszereinek általános ismertetése, átfogó jellemzése. A ma ismert és használt kerámiákról és a hozzájuk kapcsolódó technológiákról a mérnöki alapismeretek megszerzése, fizikai, kémiai, mechanikai tulajdonságokat befolyásoló faktorok hatásmechanizmusainak megismerése, vizsgálati és értékelési módszerek elsajátítása BSc szinten. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> BT2 <i>képesség:</i> BK5 <i>attitűd:</i> BA1 <i>autonómia és felelősség:</i> BF2	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: 1. Bevezetés, tantárgyi követelmények. Kerámiák fogalma – Kerámiák helye és szerepe a mesterségesen előállított anyagok között. 2. Legjellemzőbb I. II. és III. generációs kerámiák: SiO₂ módosulatai; kerámiák szilikátkémiai gyorsítása 3. Domináns kettő- és háromalkotós oxidkerámiák. A SiO₂-Al₂O₃ és a SiO₂ – CaO kétalkotós és a SiO₂-Al₂O₃-CaO háromalkotós kerámiák egyensúlyi állapotábrája – összetételek és módosulatok elemzése 4. Kerámiák tulajdonságai – mikroszerkezet, makroszerkezet, porozitás, nedvességtartalom, száradási érzékenység, száradási zsugorodás. 5. Kerámiák mechanikai tulajdonságai. – Mikro- és makro-keményesség, húzó, nyomó és hajlítószilárdság. Merevség és ridegség. Kerámiák reológiai tulajdonságai – reológiai anyagmodellek és anyagegyenletek. 6. Kerámiák termomechanikai tulajdonságai: csúcsterhelés, terhelés alatti lágyulás, kúszás és tartós szilárdság magas hőmérsékleten, Kerámiák hőfizikai tulajdonságai: hővezetés, hőtágulás, párolgás. 7. Kerámiák termikus tulajdonságai: tűzállóság; térfogatállóság magas hőmérsékleten; állékonyság; termikus öregedés; kémiai stabilitás 8. Kerámiák villamos (elektrofizikai) tulajdonságai: vezetés, polarizáció; dielektromos tulajdonságok,	Gyakorlat: 1. Számítási példák 1. Anyagösszetételei számítások. Szárazanyag tartalom meghatározása, átszámítása más nedvességtartalomra 2. Számítási példák 2. Keverékek számítása a „massza” kémiai analízise alapján 3. Számítási példák 3. Technológiai keverékek szinterelés után várható kémiai összetételének számítása 4. Számítási példák 4. Masszák hőtágulási együtthatójának számítása. 5. Számítási példák 5. Adott összetételű nyersselejt és égetett-selejt „nyers” masszákba történő visszaforgatásának számításai. 6. Laborgyakorlat 1. Keverékek készítése, téglatermékek alakadása 7. Laborgyakorlat 2. Száradási és zsugorodási vizsgálatok I. Bourry-Morozov diagram felvétele, elkészítése. 8. Laboratóriumgyakorlat 3. Száradási érzékenység vizsgálatok II. Bourry-Morozov féle diagramm értelmezése, kiértékelése. 9. Laborgyakorlat 4. Kötőanyagok folyósságának, kötési idejének meghatározása.

*átütési szilárdság, *dielektromos veszteség, mágneses tulajdonság, villamos szigetelés 9. Kerámiák alakadása I. A méret és alaktartósság feltételei; deformáció – sajtolónyomás és deformáció – sajtolási idő diagramok értelmezése. Kerámiák alakadása II. A reológia és a reomechanika jelentősége kerámiák alakadásánál, Nyomásések meghatározása különböző geometriájú sajtoló szerszámokban. 10. Kerámiák szárítása. A száradás kinetikája, a száradási sebességet befolyásoló tényezők és azok hatásmechanizmusa. Módszerek és megoldások kerámiák szárításához. 11. Termoplasztikus kötőanyagok eltávolítása. Kerámiák égetése, zsugorítása I. Általános fogalmak és értelmezésük, Zsugorítás folyadék fázisban, Zsugorítás szilárdfázisban. A szilárdfázisú reakciók jellege és értelmezése kerámiák égetésekor. 12. Kerámiák égetése, zsugorítása II. Kerámiák égetése, zsugorítása mechanikai nyomás alatt. Kerámiák reaktív zsugorítása. Kerámiák égetésének hőmérséklet-idő diagramját befolyásoló legfontosabb tényezők és azok hatásmechanizmusa.	10. Laborgyakorlat 5. Kötőanyagok 7 napos nyomószilárdságának meghatározása 11. Laborgyakorlat 6. Téglagyagból gyártott próbatestek égetése; tömeg és térfogatcsökkenés meghatározása 12. Laborgyakorlat 7. Szigetelő szátkerámiák (üveggyapot) hővezetésének meghatározása. Téglagyagból égetett kerámiák vízfelvételének és sűrűségének vizsgálata. Hőtágulás mérése téglákon.
Félévközi számonkérés módja: 2 db zárthelyi feladat teljesítése Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele: • 2 db zárthelyi dolgozat elégséges szintű teljesítése (elégséges szint: 50%), • a félévi gyakorlati munkában való folyamatos részvétel. Minden műszeres és számítási gyakorlatot el kell végezni • az előadások legalább 60%-ának látogatása és a gyakorlatok legalább 80% való részvétel. • Értékelés: ötfokozatú A tantárgy lezárásának módja: vizsga A vizsgáztatás módja: szóbeli vizsga. A hallgató előre kiadott tételsor alapján készül fel a vizsgára. A vizsgán a két tétellel kapcsolatos szakanyagot kétszer 5 percen kifejt. Az értékelés az elmondott szakanyag minőségéhez és az ismeretanyag mennyiségéhez igazodik. Az elégséges vizsgához nem elegendő csak az egyik tétel kiváló szintű ismertetése.	
Kötelező irodalom: 1. Dr. Szabó Miklós - Dr. Gömze A. László és mások: Kerámiaipari évkönyv 2001. (2001) 2. Dr. Balázs György: Barangolásom a betonkutatás területén (2001) 3. James S. Reed: Introduction to the Principles of Ceramic Processing (1989) 4. Dr. Gömze A. László: A klinkerásványok oxidjai: a klinkeroxidok szerepe a cementgyártásban és a betontechnológiáknál a cement-hidratációban (http://keramia.uni-miskolc.hu/index.php?nav=49&fn=1296497875.pptx) 5. Az előadáson elhangzottak, valamint a kiadott jegyzetek és kéziratok Ajánlott irodalom: 1. Folyóiratok: Építőanyag, Ceramic Forum International, Keramische Zeitschrift, Ziegelindustrie Steklo i Keramika 2. Rabuhin A. I. - Savelev B. G.: Fizicheskaya himiya nemetalicheskikh i silikatnih soedinenij (2004)	